

Cursushouders: Maartje Klomp & Susan Jedeloo

Welkom bij...

Ervaringsgericht leren in de Zorg (ELiZ)

ELiZ – Professionele Communicatie

Les 1: Introductie Palliatieve zorg

Indeling bijeenkomst

Kennismaking
met elkaar

Iets over opzet
ProCo

Eigen ervaringen
Normen,
waarden, spreken
over de dood

Palliatieve Zorg

Psychosociale
Zorg
Adaptieve
Opgaven
SCEGS

Vorbereiding
en opdrachten

Kennismaking

EliZ in relatie tot de andere lijnen

AZ	ELiZ	Regie
Methodieken van klinisch redeneren t.b.v. verpleegkundig handelen	Kijken naar jezelf als zorgverlener en hoe je kan leren uit situaties waarin je handelingsverlegen bent: m.b.t. verpleegkundig handelen en communicatie met patiënt	Persoonlijke professionele ontwikkeling staat centraal, persoonlijk leiderschap, samenwerken

Doelen EliZ-ProCo

Leerdoelen	BN 20202 CANmeds-rol	Kernbegrippen
<p>Je weet hoe presentie, verbindend communiceren, en motiverende gespreksvoering zich verhouden tot de voor jou casestudie relevante doelgroep.</p> <p>In een setting met simulatiepatiënten kan je deze vaardigheden inzetten en laat je zien dat je kunt aansluiten bij de persoonlijke situatie van de cliënt en weet hierop te reflecteren</p> <p>Hierbij oefen je je vaardigheden t.a.v.</p> <ul style="list-style-type: none">• Communicatie met patiënt en naasten in de palliatieve fase• Omgaan met onbegrepen gedrag en agressie	2-Communicator 1-Zorgverlener 3-Samenwerkings-partner Competentie 2, 4, 5	Persoonsgerichte communicatie Zelfmanagement versterken Professionele relatie

- Uitgangspunt: basisvaardigheden bekend. Methodieken Persoonsgerichte Zorg verdiepen: Geplande Psycho-sociale Zorg (SCEGS) , Verbindend Communiceren, Motiverende gespreksvoering
- 2 belangrijke thema's uit analyse eerdere casestudies en programma geneeskunde: **Palliatieve Zorg** en **Onbegrepen Gedrag/ omgaan met conflicten**
- 3 online lessen per kwartaal
- 1 fysieke les per kwartaal – Casus spelen met simulatiepatient
- Input voor EliZ-RC
- Feedbackformulieren toevoegen aan ELiZ eindtoets

Hoe praat jij over de dood?

Krist populair tijdens onderzoek Hogeschool Rotterd...

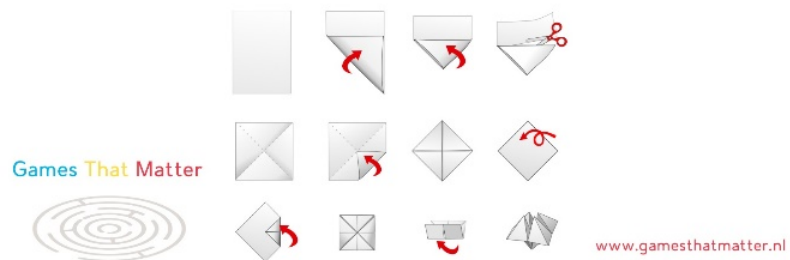
Later bekijken

Delen

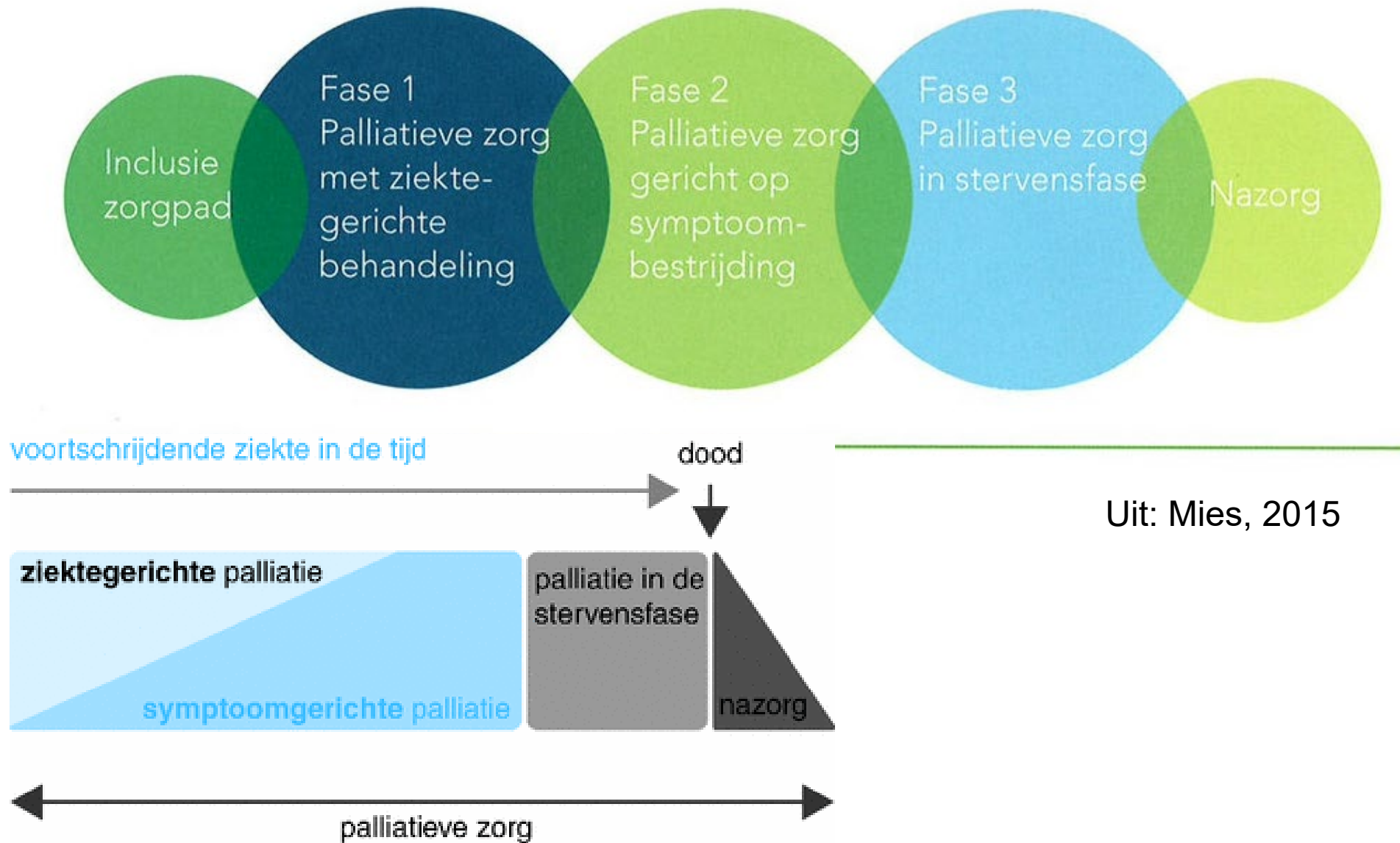
https://www.youtube.com/watch?time_continue=5&v=ZfBfjLNkZWY

Jouw gedachten over de dood en dat wat belangrijk is in je leven

<https://www.gamesthatmatter.nl/onze-spellen/>

Palliatieve zorg

Palliatieve zorg

- ✓ "In hoeverre ben je palliatieve zorg al tegengekomen in je stages. Wat zijn je ervaringen hiermee?"
- ✓ Hoe ben je het gesprek aangegaan met de patiënt? En wat vond je daarvan?
- ✓ In hoeverre maak je hierbij gebruik van (geplande) psychosociale zorg? Welke gesprekstechnieken?
- ✓ Welke vragen leven er bij jullie?

- ✓ Plotseling wordt je ziek en ben je beperkt in bewegen/ praten/ je energie....
Wat doet dat met je?
- ✓ Chronisch zieken worden gedwongen hun leven, hun **gedrag** en hun **emoties** aan te passen aan de beperkingen die de ziekte hun oplegt.
- ✓ Onder psychosociale zorg verstaan we het ondersteunen van chronisch zieken en hun omgeving bij het omgaan met deze zogeheten adaptieve opgaven (Pool & Egberts, 2001)

Geplande Psychosociale Zorg

- ✓ Voor geplande psychosociale zorg wordt tijd gereserveerd en gepland, er wordt planmatig gewerkt en de zorg wordt zoveel mogelijk expliciet gemaakt.
- Kenmerken: gestructureerd, afgebakend, systematisch en transparant.
- Meer dan luisteren en praten!

[This Photo](#) by Unknown Author is licensed under [CC BY-SA](#)

4 fasen

- verkennen, doelbepalen wenselijke situatie
- verdiepen, welke adaptieve opgaven spelen een rol, weerstand, motivatie etc.
- toepassen: heroriëntatie vanuit mogelijkheden en behoeften bespreken
- evalueren: toetsen of zelfmanagement wordt toegepast, of nieuwe adaptieve opgaven ontstaan zijn.

Adaptieve opgaven

verschillende aanpassingstaken waarmee een patient met een chronische

Tabel 1.4 Zeven adaptieve opgaven bij chronische aandoeningen, verbonden met de aspecten van zelfmanagement. Bron: Lorig en Holman (2003); Moos en Holahan (2007)

aspecten van zelfmanagement	adaptieve opgaven bij chronische aandoeningen
medisch management	1. omgaan met de beperkingen en symptomen van de aandoening
rolmanagement	2. omgaan met de behandeling 3. adequate relatie onderhouden met zorgverleners 4. adequate relatie onderhouden met naasten en omgeving
emotioneel management	5. voorbereiden op een onzekere toekomst 6. emotionele balans bereiken en behouden 7. positief zelfbeeld behouden

Zelfmanagement: generieke en ziektespecifieke taken en vaardigheden

- Zelfmanagement-taken/opgaven zijn generiek en individueel, dat wil zeggen dat alle mensen die leven met een chronische aandoening ermee te maken krijgen, maar er een eigen invulling aan zullen geven.
- Zelfmanagement-vaardigheden kunnen zowel generiek als ziektespecifiek zijn.

SCEGS – Wat is het?

- **S**-ignalen en klachten (biologische dimensie)
- **C**-ognitie (psychologische dimensie)
- **E**-motioneel (psychologische dimensie)
- **G**-edragmatig (psychologische dimensie)
- **S**-ociaal systeem (sociale dimensie)

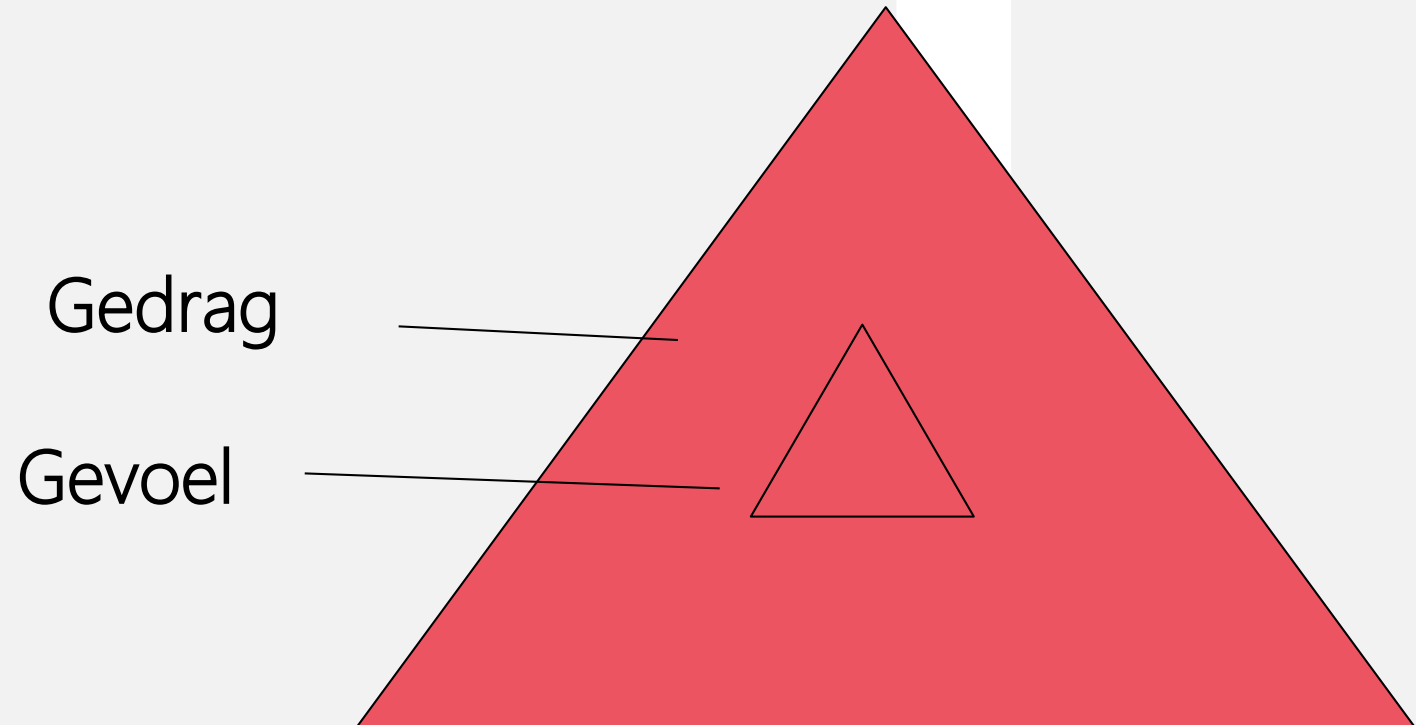
Bakker e.a Pro-Active Nursing

- **NB** het is een diagnostisch instrument en geen middel om persoonlijke empathie te verwoorden!

Drie voorwaarden voor een vertrouwens relatie (Rogers)

- Echtheid
- Empathie
- Positieve Grondhouding

En verder zie m.b.t. communicatie en grondhouding t.a.v. persoons gerichte communicatie: hoofdstuk 3 uit Van Staa e.a. 2017

Vorbereiding les 2 ELiZ-ProCo

- **(Her)Lees de literatuur (Bakker e.a 2014 , Mies 2015, Van Staa e.a 2017)**
- **Opdracht:** Lees verhaal en/ of bekijk de strip: 10 sterfgevallen tijdens stage. Wat is jouw ervaring? Wat komt er bij je op n.a.v. dit verhaal?
- **Opdracht: Doe de zelftest** over hoe jij aankijkt tegen de laatste levensfase (zie p.44 van Mies, 2015) en vorm je een mening over de uitkomst van de test en dat wat je gelezen hebt. Beschrijf voor jezelf wat jij te leren hebt ten aanzien van het in gesprek gaan met palliatieve patiënten en hun naasten
- **Opdracht: Werk de casus van Mevr. Azari uit (zie zelfstandige opdracht) en neem deze mee naar de volgende les**

Ervaringen met de dood in de Zorg

- In profielen is een artikel te vinden van een oud-student over haar ervaringen met de dood op haar stage

<https://profielen.hr.nl/2018/10-sterfgevallen-tijdens-stage/>

- Hiervan is een strip uitgebracht welke ook op profielen is uitgekomen

<https://profielen.hr.nl/2019/graphic-novel-verpleegkundestage-1-stage-10-doden/>

Opdracht Casus mevrouw Azari

Lees de casus van mevrouw Azari: Wat kan hier aan de hand zijn?

- Welke adaptieve opgaven spelen hier mogelijk?
- adhv de SCEGS. Welke vragen zou je kunnen stellen mbt de domeinen?
- Hoe kan je gesprek opbouwen, waar moet je rekening mee houden? Hoe kan je ondersteuning bieden in ZM en eigen regie van patient & mantelzorger?
- Wie wil je bij het gesprek uitnodigen?
- Wanneer evalueer je de uitkomsten van het gesprek?

Opdracht

Zelfstandig uitwerken Casus 14.1: Mevrouw Azari (uit van Staa e.a, 2017)

Mevrouw Azari is een 72-jarige vrouw, geboren in Iran en op haar 22^e jaar naar Nederland gekomen. Mevrouw spreekt de Nederlandse taal goed. Ze woont samen met haar man en ze hebben vijf kinderen die allemaal in de buurt wonen. Bij mevrouw is kortgeleden darmkanker vastgesteld. Omdat de tumor al groot en uitgezaaid was en obstructie van de darm dreigde, heeft ze een stoma gekregen. Er is niet gesproken over palliatieve chemotherapie. Mevrouw heeft ook de ziekte van Parkinson en daardoor kost het haar veel moeite om haar leven op de rit te houden. Door de Parkinson heeft mevrouw nu bijvoorbeeld veel moeite om haar stoma te verzorgen. Ze wil haar man niet vragen haar daarmee te helpen; dat ervaart ze als vernederend. Meneer Azari, met wie ze bijna 50 jaar is getrouwd, is met zijn 76 jaar nog redelijk vitaal. Hij heeft veel verdriet, omdat zijn vrouw al zo weinig kan en nu ook nog kanker heeft. Over de toekomst praten ze niet met elkaar

Afsluiting

Vragen?

Dankjewel en succes!

**HOGESCHOOL
ROTTERDAM**